

TEMANOTAT NYANKOMNE FLYGTNINGE

Temanotatet om nyankomne flygtninge og familiesammeførte bygger på undervisningsmodulet om samme emne i efteruddannelsen Bedre Integration. Efteruddannelsen Bedre Integration udbydes af et partnerskab mellem Dansk Flygtningehjælps Integrationsnet og Center for Udsatte Flygtninge, Cabi, LG Insight og Foreningen Nydansker for Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Om temanotatet	3
Flygtninges ankomst til Danmark	4
Fordeling af flygtninge	6
Prioritering	6
Overdragelse fra asylcenter til kommune	6
Integrationspolitik	7
Modtagelsesplan	7
Integrationsperiodens start	7
Indkvartering	7
Familiesammenføring	8
CPR-nummer	8
Organisering af modtagelsen	8
Integrationskontrakt	9
Repatriering/frivillig hjemsendelse	9
Inddragelse af frivillige	9
Udsatte flygtninge	9
Traumatiserede flygtninge og beskæftigelse	10
Næste temanotat	11
Anbefalinger til modtagelse af nyankomne flygtninge og familiesammenførte	11
Noter	12

Indledning

Der kommer i disse år mange flygtninge til landets kommuner, og det er væsentligt for hele integrationsindsatsen, hvordan vi håndterer modtagelsen i kommunerne. Medarbejdere, der møder de nyankomne flygtninge, skal have den nødvendige viden om en flygtnings vej gennem det danske modtagesystem, fra de kommer til landet, som enten FN-flygtning eller spontan asylansøger, til de boligplaceres i en kommune, og om hvordan modtagearbejdet organiseres bedst muligt. Det er ligeledes vigtigt at have forståelse for og viden om, at mange flygtninge kan være sårbare og måske traumatiserede, og hvad det er, man skal være opmærksom på i den forbindelse.

Temanotatet om Nyankomne flygtninge og familiesammenførte bygger på undervisningsmodulet om samme emne i efteruddannelsen Bedre Integration.

Bedre Integration er et efteruddannelsesstilbud med grundlæggende viden om integration af flygtninge og familiesammenførte. Uddannelsen varer fire dage. De to første dage er fælles for alle og omhandler en nødvendig basisviden om modtagelse af nyankomne og tværfaglige metoder i integrationsindsatsen. De to efterfølgende dage omhandler ét eller flere af følgende temaer: beskæftigelse, interkulturel kommunikation, unge samt familie & børn.

Efteruddannelsen Bedre Integration udbydes af et partnerskab mellem Dansk Flygtningehjælps Integrationsnet og Center for Udsatte Flygtninge, Cabi, LG Insight og Foreningen Nydansker for Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Om temanotatet

Dette temanotat indeholder en introduktion til en flygtnings vej til Danmark, de forskellige opholdsgrundlag samt overgangen fra asylcenter til kommune. Herudover præsenteres en række anbefalinger til den gode modtagelse og integration. Desuden introduceres integrationsloven, repatrieringsvilkårene, reglerne om fordeling og prioritering af flygtninge samt best practice om integrationspolitik. Endvidere gives en kort introduktion til udsatte flygtninge. Temanotatet er ikke en gennemgang af lovgivningen på integrationsområdet, men udvalgte paragrafer, der relaterer sig til modtagelsen er medtaget.

Temanotatet er det første af fire notater, der udarbejdes som led i efteruddannelsen Bedre Integration som en opsamling på undervisningen i følgende fire temaer:

- Nyankomne samt udsatte flygtninge
- Tværfaglige samarbejdsmetoder i integrationsindsatsen
- Beskæftigelse
- Interkulturel kommunikation

Undervisningsdagene er tilrettelagt, så deltagerne har mulighed for at udveksle erfaringer og for eksempel via konkrete øvelser bruge deres nye viden. På lignende vis præsenteres i dette notat nogle problemstillinger, som kan give anledning til drøftelser af de indsatser og praksisser, man har i sin kommune. På denne måde kan temanotatet bruges både som udgangspunkt for en diskussion og som grundlag for igangsættelse eller organisering af arbejdet med modtagelsen af nyankomne flygtninge i kommunen.

Flygtnings ankomst til Danmark

Den gode modtagelse kræver, at man er opmærksom på, at mennesker er forskellige, og at der derfor kan være behov for forskellige indsatsstyper.

Flygtninge kommer til Danmark enten som FN-kvoteflygtninge, som spontane asylansøgere eller som familiesammenførte. I Danmark modtager vi 1500 FN-flygtninge over en tre-årig periode. I 2015 var der to udvælgelsesrejser. En rejse gik til Libanon for at udtage syriske flygtninge til genbosætning i Danmark, og en rejse gik til Uganda for at interviewe congolesiske flygtninge med henblik på genbosætning i Danmark. Udvalgte rejserne arrangeres af Udlændingestyrelsen, og desuden deltager Dansk Flygtningehjælp. FN-kvoteflygtningene kommer direkte fra for eksempel Libanon til Danmark, og samtidig med tilbud om genbosætning visiteres de til boligplacering i en kommune. Flygtningene har inden ankomsten til Danmark fået førerfjæse-undervisning, som består af en uges danskundervisning, samt baggrundsviden om Danmark og den kommune, de skal bosættes i.

Fra januar 2016 blev det vedtaget i Folketinget, at det såkaldte integrationspotentiale igen vil være et kriterium ved udvælgelsen af kvoteflygtninge. Her ses der på: sproglige forudsætninger, uddannelsesforhold, arbejdserfaring, familieforhold, netværk, alder og motivation. I hastesager og i sager om personer med særligt behandlingskrævende sygdomme vil disse forhold ikke have betydning.

Spontane asylansøgere indrejser selv i Danmark, for eksempel til fods, i bil eller i tog. Når de har anmodet om asyl, sendes de til et modtagecenter. Asylansøgerne bor på et modtagecenter, indtil de er blevet interviewet af de danske udlændingemyndigheder.

I Danmark er der forskellige former for asylcentre. Der findes modtagelsescentre for nyankomne asylansøgere, opholdscentre for asylansøgere, som får deres sag behandlet her i landet, og udsendelsescentre for personer, som har fået endeligt afslag på deres asylsag og derfor skal udrejse. Der er også særlige centre for bl.a. uledsagede mindreårige asylansøgere og asylansøgere med særligt behov for omsorg. Det kan for eksempel være alvorligt syge personer.

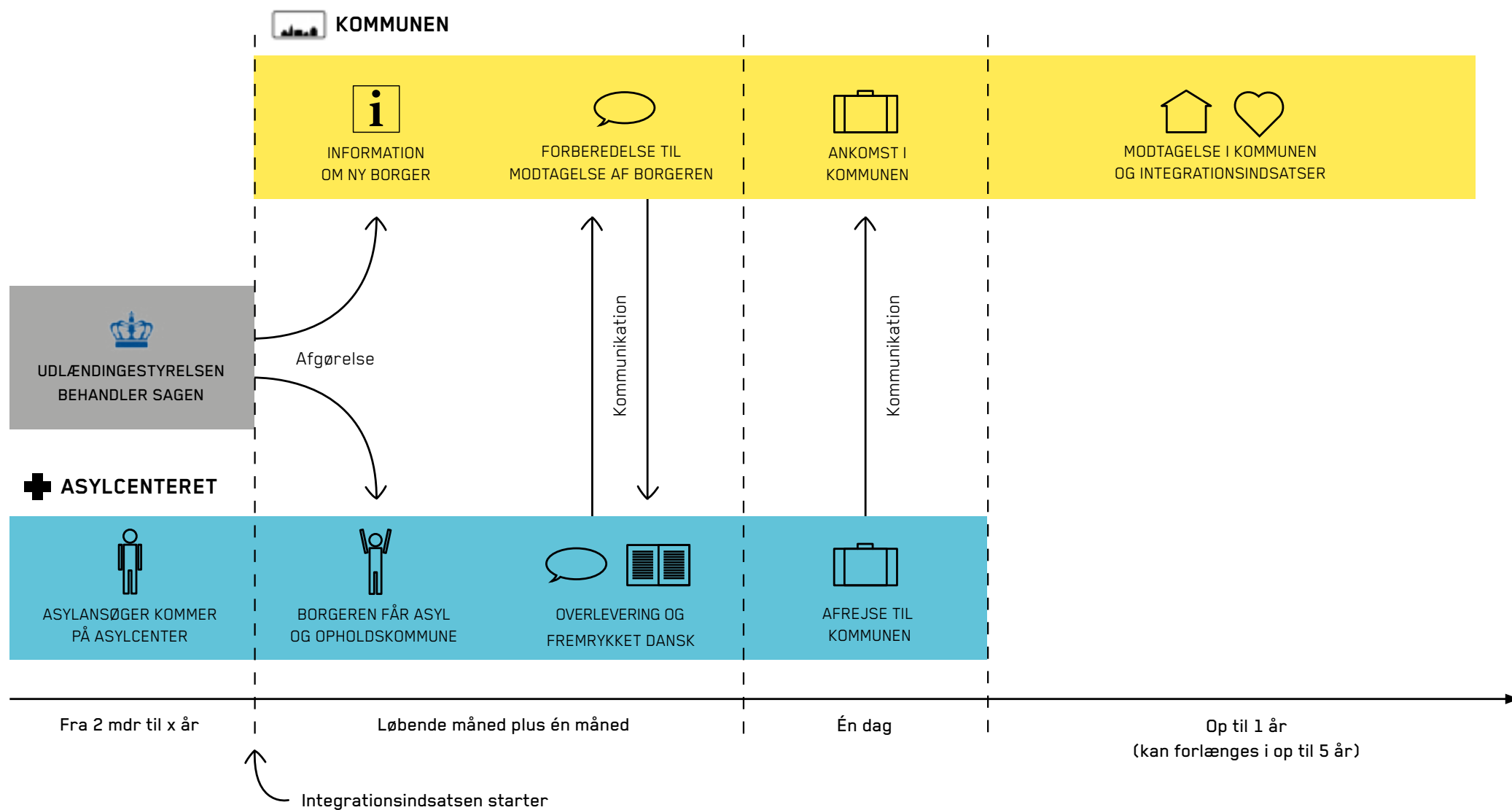
Det er Udlændingestyrelsens opgave at sørge for indkvartering på asylcentre. Opgaven løses i samarbejde med en række operatører, der står for den daglige drift af asylcentre. Der indgås hele tiden nye samarbejdsaftaler mellem operatørerne og Udlændingestyrelsen. Røde Kors har været den største centeroperatør, men nu drives de fleste af en række kommuner. Antallet af centre varierer i forhold til antallet af asylansøgere. Det betyder for eksempel, at der i marts 2016 var 96 asylcentre, mens der i august 2016 var 78 centre.

Når flygtninge får meddelt asyl og dermed opholdstilladelse af Udlændingestyrelsen eller i Flygtningenævnet, bliver de anvist en kommune af Udlændingestyrelsen. Kommunerne har derefter løbende måned plus en måned til at forberede modtagelsen. Det betyder, at ansvaret for flygtninge påhviler kommunalbestyrelsen fra udgangen af den første hele måned fra tidspunktet for afgørelsen om visitering til kommunen.

Fra 1. juli 2016 vil kommuner ikke skulle modtage flygtninge i weekender eller på helligdage, så ansvaret for nye flygtninge overgår til kommunerne den førstkommande hverdag i de måneder, hvor den 1. falder i en weekend eller på en helligdag.

EN FLYGTNINGS VEJ I SYSTEMET

Fordeling af flygtninge

Kommunernes kontaktråd, KKR, kan aftale fordeling af flygtninge mellem kommunerne inden for regionerne. Laver de ikke en aftale, er det Udlændingestyrelsen, der fastsætter kvoterne for kommunerne. Kvoterne fastsættes ud fra en beregning, der tager udgangspunkt i indbyggertallet og antallet af indvandrere og flygtninge bosat i kommunen¹.

Prioritering

Kommunerne kan hvert år indsende ønsker til Udlændingestyrelsen til prioritering af de flygtninge, de skal modtage. I fordelingen af flygtninge tager Udlændingestyrelsen mange hensyn i betragtning, bl.a. eventuelle familiemæssige tilknytningshensyn. Der findes et særligt skema til prioritering af flygtninge, og prioriteringerne skal altid ske på baggrund af den profil, som Udlændingestyrelsen udsender².

Et andet vigtigt kriterie i afgørelser om visitering er hensynet til den enkelte flygtnings mulighed for at komme i beskæftigelse. Der kan i den forbindelse lægges vægt på flygtnings uddannelsesmæssige og faglige kvalifikationer samt erhvervs erfaring sammenholdt med oplysninger om kommunens og de omkringliggende kommuners arbejdsmarkeds- og uddannelsesforhold m.v.

Hvis flygtningen har godtgjort at have et faktisk og reelt jobtilbud skal den pågældende som udgangspunkt visiteres til den kommune, hvor arbejdspladsen er beliggende eller en nærliggende kommune. Jobtilbuddet skal have et omfang på minimum 15 timer om ugen og må ikke være tidsbegrænset, medmindre der er tale om et tilbud om integrationsgrunduddannelse³. Flygtningen skal fremlægge skriftlig dokumentation for jobtilbuddet, fx i form af en ansættelseskontrakt eller aftale om integrationsgrunduddannelse, som skal være modtaget af Udlændingestyrelsen på tidspunktet for visiteringsafgørelsen.

Overdragelse fra asylcenter til kommune

Der sker meget i overgangen fra asylcenter til kommune. Både for den enkelte flygtning, men også for asylcenter og kommune. Det kræver derfor et tæt samarbejde at sikre en systematisk og effektiv overdragelse. Forskellige praksisser og systemer kan vanskeliggøre dette samarbejde. Kontrakterne mellem Udlændingestyrelsen og centeroperatørerne beskriver de opgaver, der skal løses. Opholdscentret kan have mange oplysninger om flygtningen.

Informationsmængden afhænger af, hvor længe flygtningen har boet på centret, og hvor involveret vedkommende har været i centeraktiviteterne. Kommunen kan med stor fordel bruge disse oplysninger, som fx kan omhandle viden om tidligere beskæftigelse, uddannelse og helbred. Desværre er det ikke altid, at oplysningerne er nået ud til kommunerne.

Derfor er der udarbejdet et nyt overdragelsesskema, der skal styrke overdragelsen af information fra asyloperatørerne til kommunerne. Se bilag. Det er vigtigt, at modtagekommunen tager initiativ til et tæt samarbejde med asylcentrene. Man kan for eksempel prioritere at tage ud på centret for at møde flygtningen før udflytningen til kommunen. Det giver mulighed for at introducere til fremtiden i den nye kommune og samtidig aftale det praktiske vedrørende overdragelsen. En anden mulighed er at afhente flygtningen. Transporten giver et godt læringsrum, men kan også være ressourcekrævende. Som alternativ til dette har nogle sagsbehandlere afprøvet video- eller Skypemøder om overdragelsen mellem kommune, asylcenter og flygtning⁴. Skemat kan downloades [her](#). Der er endvidere kommuner, der har gode erfaringer med at invitere flygtninge til et formøde i kommunen 1-2 uger inden ankomsten.

Asylcentret skal indgå kontrakter med alle beboere over 19 år om undervisning og aktivering, mens de bor på centret. Asylcentret kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra denne kontrakt til Udlændingestyrelsen og kommunen (Udlændingelovens § 44 b). Asylcentret skal videregive oplysningerne til kommunen, så snart de ved, at en beboer er blevet henvist til en bopælskommune.

Integrationspolitik

Det er ikke et krav, at kommunerne skal udarbejde og implementere en integrationspolitik. Stadig flere kommuner vælger at formulere deres værdier og visioner i en samlet politik med konkrete mål og planer for at styrke kommunens integrationsindsats. Undersøgelser viser, at når man politisk har fastlagt klare mål og følger tæt op på disse, får man større effekt af modtage- og integrationsindsatsen.

En integrationspolitik bør som minimum indeholde:

- Generelle mål for integrationsindsatsen i kommunen
- Specifikke og målbare succeskriterier for integrationsindsatsen
- Udpegning af særlige fokusområder eller udviklingsområder for integrationsindsatsen
- Udpegning af centrale aktører i integrationsindsatsen

Integrationspolitikken kan med fordel have særlige mål for nyankomne flygtninge og fastlægge de politiske krav til indsatserne. Dermed vil politikken skabe den nødvendige opmærksomhed, fremdrift og retning i indsatsen⁵.

Modtagelsesplan

Der er store fordele ved, at kommunen udarbejder en modtagelsesplan, hvor de konkrete opgaver i forbindelse med modtagelsesindsatsen detaljeret beskrives, og hvor roller og ansvar fordeles mellem alle involverede aktører.

Det anbefales derfor, at kommunerne:

- udarbejder en modtagelsesplan for flygtninge og familiesammenførte
- anskueliggør, hvem der er ansvarlig for de enkelte dele af processen
- udarbejder tjeklister, som kan tilpasses den enkelte nyankomne

Integrationsperiodens start

Når flygtningen ankommer til kommunen, skal der sørges for bolig, danskundervisning og en målrettet integrationsindsats med selvforsørgelse for øje. Hvis der er børn med, skal de i institution eller i skole. Der er meget nyt for flygtningene, men også mange opgaver for kommunerne. Det er vigtigt, at kommunerne begynder integrationsarbejdet for den enkelte flygtning så tidligt som mulig. Den optimale indsats begynder derfor allerede den dag kommunen modtager besked om visitation. Det vil sige, mens de endnu opholder sig på asylcenteret.

Indkvartering

Oftentimes vil den første indkvartering være midlertidig, da det for eksempel kan være, at flygtningen er kommet hertil alene, men søger om familiesammenføring og derfor vil få behov for en større bolig, når familien kommer. Men også fordi mange kommuner har svært ved at finde boliger, der har en husleje, som flygtningene kan betale. Der er stort behov for, at kommunerne får mulighed for at udveksle idéer og erfaringer med blandt andet indkvarteringsudfordringer og løsninger på disse.

Det er vigtigt, at kommunerne skaber en god praksis omkring boligplaceringen - for eksempel i forhold til hvordan og hvor man søger efter boliger, hvordan man anvender midlertidige indkvarteringer, vurdering af rådighedsbeløb ved boligplacering, hvad den rette bolig indeholder og vurdering af etablering.

Der er ikke fastsat en grænse for, hvor længe en kommune kan opnå refusion til lejebetaling. Efter Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets opfattelse skal kommunerne dog sikre, at de udgifter, som staten skal refundere, begrænses til det nødvendige efter omstændighederne (www.dengodemodtagelse.dk).

Der er kommet en række lovændringer, som stiller krav om nye indsats og for mange også nye tilgange og metoder i arbejdet med flygtninge. Der er den nye integrationsydelse, ændrede regler om pension og børnetilskud, som trådte i kraft 1. september 2015 mv.

Den nye lavere ydelse gælder alle med ophold og folkeregistrering efter 01.09.2015, som har opholdt sig i mindre end 7 af de seneste 8 år i Danmark.

FAKTA

Integrationsydelsen indebærer:

- Ydelsesniveau:
12.211 kr. (enlige forsørgere),
8546 kr. (forsørgere),
2136 kr. (hjemmeboende under 30 år) og
6106 kr. (enlige udeboende).
- Dansktillæg: 1541 kr. om måneden ved bestået Prøve i Dansk 2 eller dispensation herfor.
- Ophævelse af ferieretten.

Samtidig er der indført et særligt loft over § 34-støtte, optjeningskrav til børne- og familie-ydelse, samt "harmonisering" af flygtninges ret til folkepension.

Optjeningsprincip for ret til børnetilskud mv.

- Optjeningsprincip på alle børn- og ungeydelser for flygtninge: Gradvis optjening til fulde ydelser over 2 år (25% halvårligt)
- Eksempel på ydelse, børnechecken:
0-2 år 4.470/kvt;
3-6 år 3.537/kvt;
7-14 år 2.784 kr./kvt (2016-takster)

I Integrationslovens kapitel 6 fremgår reglerne om, at en kommune kan yde hjælp i særlige tilfælde til udlændinge omfattet af integrationsloven. Det gælder for eksempel hjælp til etablering til nyankomne flygtninge, når de flytter fra asylcenter eller direkte fra flygtningelejr til den kommune, som de er visiteret til. Hjælpens indhold og størrelse afhænger af den enkelte flygtninges situation. Kommunen skal derfor i hvert enkelt tilfælde konkret vurdere den pågældende flygtninges behov for hjælp. Staten refunderer 50 procent af kommunens udgifter til etableringshjælp. Der er ingen retningslinjer på nationalt plan, og derfor er det vigtigt, at kommunerne selv beskriver deres rammer for etableringshjælpen⁶.

Familiesammenføring

Ud over indførelse af integrationsydelsen, ændringer af pension og børneydelse, så berøres nogen nyankomne flygtninge af nye regler om familiesammenføring. Reglen om familiesammenføring trådte i kraft den 5. februar 2016. Den gælder de flygtninge, der har midlertidig beskyttelsesstatus efter udlændingelovens § 7, stk. 3⁷. Medio 2016 var en cirka en tredjedel af de tildelte opholdstilladelser § 7, 3

FAKTA

De nye regler betyder, at indtil en midlertidig beskyttelsesstatus eventuelt forlænges efter 3 års ophold, er det normalt ikke muligt at få familie til Danmark. Det gælder uanset, hvornår opholdstilladelsen efter § 7, stk. 3 er givet, og uanset om der inden den 5. februar 2016 er indgivet ansøgning om familiesammenføring. Uledsagede flygtningebørn på midlertidig opholdsstatus er dog ikke udelukket fra familiesammenføring, de første tre år efter de har fået opholdstilladelse.

Flygtninge der har ophold efter udlændingelovens § 7, stk. 1 eller 2, eller § 8, eller har haft permanent opholdstilladelse i mere end de sidste 3 år kan få familiesammenføring. Dog gælder det for sammenføring med ægtefælle, at

- Ægteskabet skal kunne anerkendes efter dansk ret. Dette krav gælder ikke for faste samlevende. [Læs mere om ægteskabets gyldighed.](#)
- For samlevende, som ikke er gift, gælder, at samlivsforholdet skal have været fast og længerevarende. Det skal normalt kunne dokumenteres, at parterne har boet sammen i mindst 1½ år på den samme adresse. [Læs mere om fast samliv.](#)
- Ægteskabet skal være indgået frivilligt, dvs. der må ikke være tvivl om, at det er indgået efter begge parters eget ønske. [Læs mere om tvangsægteskaber](#)
- Ægteskabet må ikke være indgået pro forma, dvs. med det afgørende formål at få opholdstilladelse for den udenlandske ægtefælle.

CPR-nummer

Asylansøgere har ikke cpr-nummer eller sygesikringsbevis, men fra 1. februar 2016 har flygtninge kunnet få et administrativt CPR-nummer samtidig med opholdstilladelsen.

FAKTA

Når en udlænding får et administrativt CPR-nummer, skal vedkommende efterfølgende have registreret bopælsadressen hos sin kommune, før sygesikring og andre rettigheder træder i kraft. Den enkelte udlænding beholder det samme CPR-nummer efter færdigregistrering i bopælskommunen.

wl forbindelse med asylansøgningen er asylansøgere blevet tildelt et 7-cifret nummer – Udlændinge ID nummer. Ved hver behandling på sygehus får asylansøgere et erstatnings cpr. nr. hvori ID-kortnummeret indskrives, så det bliver muligt at koble to eller flere erstatnings-cpr-numre sammen, tilhørende samme patient

Har en flygtning været under behandling i asylfasen kan der være helbredsmaessige oplysninger, som ikke automatisk overdrages til sagsbehandler eller praktiserende læge. Ønskes adgang til disse oplysninger er det nødvendigt med samtykke.

Organisering af modtagelsen

Kommunernes ansvar for flygtninge er hovedsageligt reguleret i integrationsloven. Men da loven kun udstikker de overordnede rammer for kommunernes integrationsindsats, er det i høj grad op til kommunerne selv at tilrettelægge denne.

I Integrationslovens § 1 står der:

”Lovens formål er at sikre, at nyankomne udlændinge får mulighed for at udnytte deres evner og ressourcer med henblik på at blive deltagende, selverhvervende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere i overensstemmelse med grundlæggende værdier og normer i det danske samfund.”

De centrale mål for integrationen er altså at sikre udlændinges:

- Deltagelse i samfundslivet
- Selvforsørgelse gennem beskæftigelse
- Forståelse for det danske samfunds grundlæggende værdier

Integrationskontrakt

Nyankomne flygtninge og familiesammenførte skal tilbydes et integrationsprogram, som består af danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud. Indholdet af integrationsprogrammet fastlægges i en integrationskontrakt. Integrationskontrakten skal være indgået senest 1 måned efter, at kommunen har overtaget ansvaret for udlændingen. Samtidig med indgåelse af integrationskontrakten skal udlændingen underskrive en erklæring om integration og aktivt medborgerskab i det danske samfund.

Indsatsen i integrationsprogrammets første år skal have et jobrettet fokus og tilrettelægges med henblik på, at udlændingen kan opnå ordinær beskæftigelse inden for 1 år. Om nødvendigt kan der tilbydes en særlig integrationsrettet indsats i op til 5 år.

Der er mange praktiske ting, der skal varetages og koordineres. Man skal sikre sig, at der ikke er opgaveoverlap, at det er den rette, der løser opgaven, og at der ikke er huller i opgaveudførelsen. Modtagelsen af nyankomne skal tilrettelægges hensigtsmæssigt både for den enkelte flygtning, men også for kommunerne. Og kommunerne skal hele tiden tilpasse indsatsen efter gældende lovgivning og relevant praksis. Dette kan gøres ved en forholdsvis simpel lean øvelse.

LEAN AF MODTAGELSEN

Alle medarbejdere involveret i opgaven nedskriver deres opgaver på post-its – en opgave på hver og sætter dem op på en tidslinje. På den måde kan man identificere overlap, huller i indsatsen og vurdere om opgaverne løses på de rette tidspunkter. I leanprocessen inddrages alle relevante aktører fx sagsbehandler, jobkonsulent, familie-konsulent, medarbejdere fra børn og familieafdeling, ydelseskantor og sprogskole

Repatriering/frivillig hjemsendelse

Det kan være svært at rådgive om repatriering umiddelbart efter ankomsten til Danmark. Mange kommuner har gode erfaringer med at italesætte muligheden for frivilligt at vende hjem allerede i forbindelse med modtagelsen. En henvisning til Dansk Flygtningehjælps repatrieringsrådgivning kan være en af mulighederne⁸.

Inddragelse af frivillige

Inddragelse af frivillige i integrationsarbejdet er et væsentligt supplement for integrationen. Et samarbejde med frivillige skal være fleksibelt og tilpasset de lokale omstændigheder og behov. Det er typisk i kraft af de frivilliges ikke-professionelle indfaldsvinkel, at deres indsats er så værdifuld. Såvel professionelle som frivillige må være opmærksomme på og respektere, at de har forskellige roller – og med de roller forskellige muligheder og

begrænsninger. De frivillige kan støtte flygtninge i deres hverdagsliv især i den første tid ved at:

- Bidrage til at skabe større indsigt i det samfund, de lever i
- Hjælpe med at udvikle konkrete færdigheder, ikke mindst sproglige
- Åbne døre til lokalsamfundet

Udsatte flygtninge

Nogle flygtninge kommer hertil, fordi der er krig i deres land. Andre fordi de har været personligt forfulgt på grund af race, religion, nationalitet, politisk overbevisning eller tilhørsforhold til en særlig social gruppe. Nogle har været i fængsel og overlevet tortur, andre har set deres nærmeste dø eller været udsat for andre voldsomme oplevelser. Sådanne ekstreme situationer og oplevelser kan resultere i traumer og PTSD – Post Traumatic Stress Disorder⁹. Det er ikke alle flygtninge, der er traumatiserede, men en del vil være det, og det skal man være opmærksom på.

Symptomerne på traumer kommer til udtryk forskelligt, men overordnet involverer de øget stress, og at man via flashbacks (i vågen tilstand eller som mareridt) genoplever de traumatiske hændelser og forsøger at undgå steder eller situationer, der kan fremprovokere dette. Traumer kan blandt andet føre til koncentrationsbesvær, indlæringsvanskeligheder og social isolation.

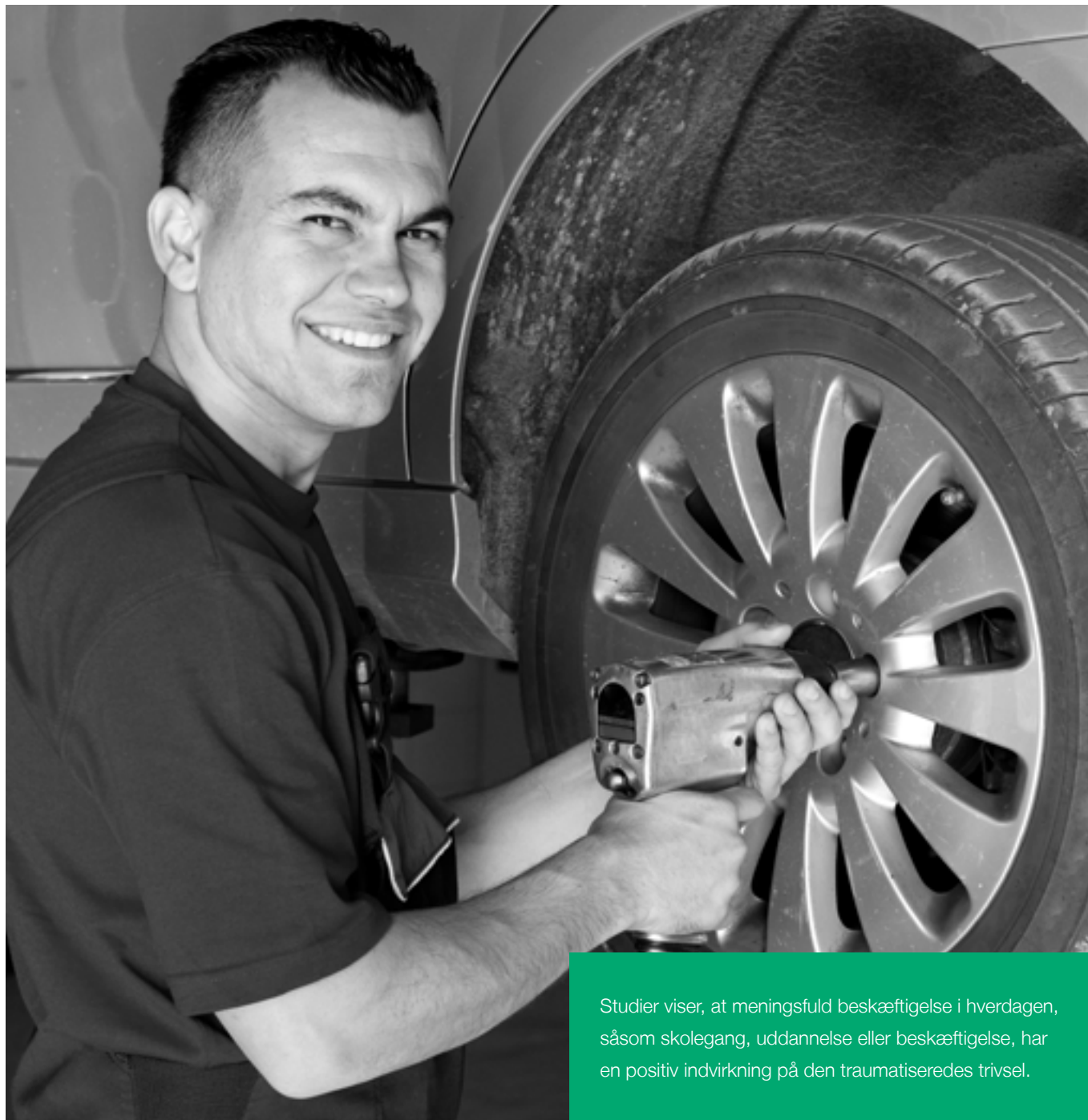
Traumatiserede har ret til gratis behandling via sundhedsloven. Der er sytten tværfaglige behandlingscentre i Danmark, og henvisning sker via egen læge. Man kender ikke det nøjagtige antal flygtninge i Danmark, der lever med traumer, men en kortlægning af indsatsen for flygtninge med traumer anslår, at 30-45 procent af flygtninge i Danmark har traumer¹⁰. Der er flere andre forhold, som kan påvirke flygtnings livssituation. Det at forlade sit land, sit job, sine vante omgivelser, venner, familie

osv. og samtidig skulle forholde sig til en lang række nye og for nogle meget uvante ting, som for eksempel at skulle lære et nyt sprog, at skulle ud på arbejdsmarkedet, hvis ens rolle har været at passe børn og hus, og at skulle lære nye typer af institutioner og myndigheder at kende. Alt dette kan være en stor og for nogen hård omvæltning, som kan forårsage det, man kalder eksilstress. På samme måde kan flygtninges ofte meget dårlige økonomiske situation være en stressfaktor i manges dagligdag. Eksilfaktorer og levevilkårene i eksil – altså i Danmark – har stor betydning for den enkelte flygtning og families modstandskraft og mulighed for heling oven på traumatiske oplevelser.

Det er vigtigt at være opmærksom på traumer hos flygtninge – voksne såvel som børn – og tage hensyn til den enkelte traumatiseredes behov. Men samtidig er det vigtigt, at man ikke forsøger at forklare alt med henvisning til traumer, ligesom man skal være opmærksom på, at også traumatiserede flygtninge har ressourcer og ambitioner, der skal understøttes.

Traumatiserede flygtninge og beskæftigelse

Traumer og PTSD kan være en hæmsko for nogle flygtninge i forhold til at varetage et ordinært job, og det er vigtigt at tage hensyn hertil i beskæftigelsesindsatsen. Det er dog heller ikke sådan, at traumatiserede ikke kan eller bør arbejde. Der er faktisk en positiv sammenhæng mellem det at være i arbejde og have et bedre psykisk helbred. Arbejdet skal dog være overkommeligt, så det ikke kommer til at opleves som et nederlag, hvis man ikke magter det. Beskæftigelse kan bidrage til en struktureret hverdag, inklusion i sociale fællesskaber og netværk samt oplevelsen af meningsfuldhed. Arbejde kan opleves som meningsfuldt, hvis det bidrager til selvforsørgelse, giver oplevelse af at bidrage til det samfund, som har ydet én beskyttelse, eller hvis det giver anerkendelse.

Studier viser, at meningsfuld beskæftigelse i hverdagen, såsom skolegang, uddannelse eller beskæftigelse, har en positiv indvirkning på den traumatiseredes trivsel.

Næste temanotat fra Bedre Integration

Det er vigtigt, at samarbejdet mellem alle de implicerede i modtagelsen og integrationsindsatsen koordineres, og at alle ved, hvem der gør hvad. Det er omdrejningspunktet i det næste temanotat fra Bedre Integration.

Anbefalinger til modtagelse af nyankomne flygtninge og familiesammenførte.

Vi anbefaler,

- at man er opmærksom på, at forskellige mennesker har forskellige muligheder og behov, og at der derfor skal udvises forskellige hensyn.
- at modtagekommunen tager initiativ til et tæt samarbejde med asylcentre. Man kan for eksempel prioritere at tage ud på centret for at møde flygtningen før udflytningen til kommunen. En anden mulighed er at afhente flygtningen. Transporten giver et godt læringsrum, men kan også være ressourcekrævende. Som alternativ til dette har nogle sagsbehandlere afprøvet video eller skypemøder om overdragelsen mellem kommuner, asylcenter og flygtning.
- at kommunerne udarbejder en integrationspolitik, som minimum indeholder: 1. Generelle mål for integrationsindsatsen i kommunen, 2. Specifikke og målbare succeskriterier for integrationsindsatsen, 3. Udpejning af særlige fokusområder eller udviklingsområder for integrationsindsatsen, 4. Udpejning af centrale aktører i integrationsindsatsen. Integrationspolitikken kan med fordel have særlige mål for nyankomne flygtninge og fastlægge de politiske krav til indsatserne. Dermed vil politikken skabe den nødvendige opmærksomhed, fremdrift og retning i indsatsen.
- at kommunerne udarbejder en modtagelsesplan for flygtninge og indvandrere, som: 1. anskueliggør, hvem der er ansvarlig for de enkelte dele af processen, 2. Udarbejder tjeklister, som kan tilpasses den enkelte nyankomne, 3. Har en procedure, der angiver, hvem der gør hvad, når der sker boligplacering i kommunen.
- at kommunerne begynder integrationsarbejdet for den enkelte flygtning så tidligt som muligt. Det optimale vil være, at indsatsen allerede begynder fra den dag kommunen modtager besked om visitation. Det vil sige, mens de endnu opholder sig på asylcenteret.
- at kommunerne skaber en god praksis omkring boligplaceringen - for eksempel i forhold til hvordan og hvor man søger efter boliger, hvordan man anvender midlertidige indkvarteringer, vurdering af rådighedsbeløb ved boligplacering, hvad den rette bolig indeholder og vurdering af etablering.
- at kommunerne beskriver deres rammer for etableringshjælp.
- at kommunerne orienterer om mulighederne for repatriering.
- at være opmærksom på traumer hos flygtninge – voksne såvel som børn – og tage hensyn til den enkelte traumatiseredes behov. Men samtidig er det vigtigt, at man ikke forsøger at forklare alt med henvisning til traumer, ligesom man skal være opmærksom på, at også traumatiserede flygtninge har ressourcer og ambitioner, der skal understøttes.

Noter

Fodnote 1

- <http://www.ft.dk/samling/20151/almdel/uui/bilag/50/1579321/index.htm>
- https://www.nyidanmark.dk/da-dk/for_samarbejdspartnere/visitering_flygtninge_kommunerne/Visitering+af+flygtninge+til+kommunerne.htm

Fodnote 2

- http://www.dr.dk/NR/rdonlyres/5AC72573-8D3E-4CCB-ABAE-D432C2A50070/6111480/Flygtningeprofil_2015_og_visiterings%C3%B8nsker_kort.pdf

Fodnote 3

- Integrationsgrunduddannelsen beskrives i temanotat 3 om beskæftigelse

Fodnote 4

- www.dengodemodtagelse.dk

Fodnote 5

- <http://www.integrationsviden.dk/demokrati-deltagelse/integrationsrad-1/integrationspolitik-i-kommunen?searchterm=integrationspolitik+#.WI9FxxvhBPZ>

Fodnote 6

- <http://www.integrationsviden.dk/nyankomne/modtagelse/kommunernes-etableringsstotte-til-nyankomne-flygtningefamilier.-undersogelse-af-kommunernes-stotte-til-etablering-af-bolig-og-hjem-for-nyankomne-flygtninge/#.VsbROHkUUeE>
- Kommunale veje til god integration, KL 2016” og i Kommunernes modtagelse af nyankomne flygtninge og deres familier, LG Insight 2015 er der inspiration til løsninger.

Fodnote 7

- Om familiesammenføringsregler og dispensationsmuligheder se www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/familiesammenfoering/aegtefaeller/aegtefaeller.htm

Fodnote 8

- <https://flygtning.dk/danmark/om-at-vende-hjem>

Fodnote 9

- Læs mere om traumer på portalen www.traume.dk eller hos Center for Udsatte Flygtninge, www.flygtning.dk/udsatte.

Fodnote 10

- LG Insight, Traumeundersøgelse. Undersøgelse af indsatsen for flygtninge med traumer i Danmark, Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, 2013.

Fodnote 11

- Center for Udsatte Flygtninge, Arbejdets betydning for flygtninge med traumer, 2008.